

Acer negundo (Javor jasanolistý)

synonyma: *Acer californicum* var. *texanum*, *Acer fauriei*, *Acer fraxinifolium*, *Acer lobatum*, A. f. *angustifolium*, A. f. *angustissimum*, A. f. *argenteolimbatum*, A. f. *argenteomarginatum*, A. f. *argenteonotatum*, A. f. *argenteovariegatum*, A. f. *auratum*, A. f. *aureolimbatum*, A. f. *aureomaculatum*, A. f. *aureomarginatum*, A. f. *aureonotatum*, A. f. *aureovariegatum*, A. f. *bicolor*, A. f. *chrysophyllum*, A. f. *crispum*, A. f. *discolor*, A. f. *flamingo*, A. f. *fructurubro*, A. f. *giganteum*, A. f. *glabrescens*, A. f. *guttatum*, A. f. *heterophyllum*, A. f. *insigne*, A. f. *lanceolatum*, A. f. *latifolium*, A. f. *loeveorum*, A. f. *luteopictum*, A. f. *lutescens*, A. f. *nanum*, A. f. *petiolatum*, A. f. *pruinatum*, A. f. *quinatum*, A. f. *robustum*, A. f. *rubescens*, A. f. *sanguineum*, A. f. *variegatum*, A. f. *versicolor*, A. f. *violaceum*, A. f. *wesmaelianum*, A. subsp. *boreale*, A. subsp. *latifolium*, A. var. *aureovariegatum*, A. var. *latifolium*, A. var. *poseudocalifornicum*, A. var. *rubifolium*, A. var. *texanum*, A. var. *trifoliatum*, A. var. *variegatum*, A. var. *violaceum*, *Acer nuttallii*, *Acer trifoliatum*, *Acer violaceum*, *Negundo aceroides* subsp. *violaceus*, *Negundo aceroides* var. *violaceum*, *Negundo fraxinifolium* var. *crispum*, *Negundo fraxinifolium* var. *violaceum*, *Negundo texanum*, *Rulac negundo*

čeleď: Sapindaceae

oblasti: Alabama, Alberta, Arizona, Arkansas, Britská Kolumbie, Connecticut, Česká republika, Delaware, Florida, Georgia, Guatemala, Idaho, Illinois, Indiana, Iowa, Jižní Dakota, Jižní Karolína, Kalifornie, Kansas, Katalánsko, Kentucky, Kolorado, Louisiana, Maine, Manitoba, Maryland, Massachusetts, Mexiko, Michigan, Minnesota, Mississippi, Missouri, Montana, Nebraska, Německo, Nevada, New Hampshire, New Jersey, New York, Nové Mexiko, Nové Skotsko, Nový Brunšvik, Ohio, Oklahoma, Ontario, Oregon, Pákistán, Pennsylvania, Polsko, Quebec, Rhode Island, Saskatchewan, Severní Dakota, Severní Karolína, Severozápadní Teritorium, Tennessee, Texas, Utah, V Argentina, Vermont, Virginie, Washington, Wisconsin, Wyoming, Západní Virginie

Roste na východě Severní Ameriky v podobě dvoudomého stromu. Roste rychle, ale žije krátce. Dorůstá výšky 15 - 20 (i 25)m při průměru kmene 0,3 - 0,5 (i 1)m a šířky do 10m v řídké rozkladitém habitu. Často vytváří více kmenů. Mladé větve jsou zelené, sivě ožiněné. Barva lichožpeřených (1 - 3 (i 4) páry) listů je zelená až žlutozelená a celková délka je 10 - 25cm. Lístky jsou vejčité, podlouhlé až elipticky kopinaté, dlouhé 5 - 12cm, široké 2,5 - 7,5cm, hrubě pilovité. Řapíky jsou dlouhé 4 - 10cm, řapíky jsou dlouhé do 1cm, terminální až 2,5cm. Na podzim se barví do žluta. Kvete zelenorůžovými jednopohlavnými dvoudomými květy v dlouhých převislých hroznech. Samičí mají semeníky jsou holé, kalich úzce zvonkovitý velikosti 1,5mm, samčí mají 4 - 6 tyčinek. Plodem jsou 2nažky o délce 3 - 4,5cm, šířce 0,8 - 1cm, svírající mezi sebou ostrý úhel a křídla jsou dovnitř zkourčená. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Albidum' - mladé větve i listy bleděbílé
- 'Albomarginata'
- 'Ansgustifolium' - strom; výška až 6m; mladé větve ožiněné; lístky variabilního tvaru, obvykle úzké, zelené, po 5ks, konce koncových lístků protažené
- 'Argenteo-limbatum' - větve ožiněné; lístky zelené se širokým bílým okrajem; rychlý růst
- 'Argenteo-marginatum' - mladé větve ožiněné; lístky mají úzce bíle lemovaný okraj; rychlý růst
- 'Argenteo-notatum' - mladé větve ožiněné, na podzim tmavěfialové; listy tmavězelené, bíle skvrnitě i lemované, při rašení jemně narůžovělé; rychlý růst
- 'Auratum'/'Yellowleaf'/f. *auratum* - malý strom nebo keř; výška až 7m; mladé větve zelené, holé, neožiněné; listy na spodní straně hladké, žluté, podzimní barva je světlejší, řapíky načervenalé; rychlý růst
- 'Aureum'
- 'Aureo-limbatum' - výška až 16m; mladé větve zelené, konce mírně olivové; listy rovnoměrně široce žlutě až béžově lemované, bývají žlábkovitě prohnuté
- 'Aureo-maculatum' - mladé větve bíle ožiněné; listy s většími i menšími žlutými skvrnami

- 'Aureo-marginatum'/'Goldedge' - strom nebo ; výška do 8 - 10m; lístky mají béžovožluté okraje, občas i celé žluté
- 'Aureo-notatum' - mladé větve tmavězelené, neojíněné; lístky žlutě skvrnitě
- 'Aureo-variegatum'/'Aureo-vittatum'/'Goldspot'/'f. bicolor'/'f. aureo-variegatum' - strom; výška 10 - 12m; mladé větve ojiněné; listy dlouhé, špičaté, tmavězelené se žlutými skvrnami a částečným lemováním
- 'Baron' - pravidelný oválný habitus; výška do 20m, šířka do 15m; sterilní, odolný
- 'Borreale' - velmi zimovzdorný
- var. californicum/subsp. californicum/A. californicum/Negundo aceroides var. californicum/Negundo californicum/Rulac californicum - Kalifornie a Arizona; výška až 25cm; mladé větve plstnatě chlupaté; borka tmavší; listy 3 (i 5 - 7)mičetné, lístky dlouhé 4 - 8cm, vejčité, více pilovité a laločnaté, v mládí na spodní straně bíle plstnaté, později trvale, podzimní barva je žlutá; nažky jsou nažloutlé ochlupený, křídla se někdy i mírně překrývají
- 'Chrysophyllum' - silný; mladé větve ojiněné; 5tičetné listy, délka 14 - 16cm, tvar vejčitý nebo oválně eliptický, 3laločné až 3zubé, žluté barvy
- 'Crispum'/'var. crispifolium'/'Crispifolium'/'Curly Leaf' - keřovitý samičí strom; mladé větve ojiněné; lístky zelené, světlé, na okraji zvlněné až zkadeřené nebo deformované; silný
- 'Crispum Variegatum' - podobné 'Crispum' se široce žlutě lemovanými listy
- 'Cristatum' - listy žlutě tečkované
- 'Densiflorum' - kompaktní květenství
- 'Dentatum' - lístky na okraji zubaté
- 'Discolor' - mladé větve bíle ojiněné; listy velké, při rašení i v mládí bleděžluté, později zelenají; rychlý růst
- 'Dr. Herskalt' - křovinatý keř výšky do 3 - 4m; listy 3 - 5tičetné, světlezelené
- 'Elegans'/'f. aureo-marginatum'/'Aureomarginatum Elegans'/'Elegantissimum' - velký keř až strom; výška do 10m; mladé větve bíle ojiněné, tmavězelené; listy 3 - 7mičetné, lístky široce vejčité, špičaté, pokroucené až vypouklé, žlutě lemované, světleji žlutý než 'Aureo-limbatum'
- 'Falcatum' - nažky srpovité
- 'Flamingo' - malý strom až keř; výška 5 - 10m; vzpřímeněji větvený; mladé větve bíle ojiněné, holé; listy menší s 5 - 7mi lístky v barvě zelené s bílým až růžovým okrajem, v mládí více růžové
- 'Flamingo Aureo-variegatum'
- 'Giganteum' - velké až 40cm dlouhé listy se 7 - 9ti lístky, lístky široké
- 'Glaucum' - velký; mladé větve jemně ochlupené; listy velké, tmavězelené nebo zelené
- 'Guichardii' - žlutopestré listy
- 'Guttatum' - malý strom nebo i keř; mladé větve zelené, ojiněné; listy 5 - 7mičetné, lístky podlouhlé, ve středu se světlejší skvrnou nebo zcela zelené
- 'Heterophyllum'/'var. angustissimum'/'Barbits'/'Laciniatum' - malý hustě větvený strom; lístky čárkovité až kopinaté, špičaté, různě tvarované, okraj bývá celokrajný, zřídka zubatý, podzimní barva žlutá
- 'Insigne' - malý strom; mladé větve zelené, neojíněné; lístky zelené se žlutozeleným středem
- var. interius/subsp. interius/A. interior/A. interius/A. kingii/Negundo aceroides subsp. interius/Negundo interius/Negundo kingii/Rulac interius/Rulac kingii - Saskatchewan až Nové Mexiko; mladé větve krátce světle ochlupené, zřídka holé; listy 3četné, na spodní straně holé nebo řídce ochlupené podél centrálního žebra, krátce řapíkaté, dlouhé
- 'Kelly's Gold' - malý strom; výška 5 - 10m; listy 5 - 7mičetné, jasně žluté, žluté až zelenožluté, podobné 'Auratum', podzimní barva bledší
- 'Koehneanum' - křídla nažek se překrývají
- 'Luteo-pictum'/'Luteopictum' - strom; výška až 10m; mladé větve jsou hnědorůžovofialové, na podzim tmavší; lístky jsou špičaté, tmavězelené, uprostřed bledší žlutozelená skvrna, zvrhává se do kompletně zelené
- 'Lutescens' - keř nebo strom; výška až 10m; mladé větve jsou zelené, na konci tmavší, mírně ojiněné; listy jsou 5tičetné, lístky široce vejčité, bledězelené, v létě žloutnou
- var. mexicanum/subsp. mexicanum/A. mexicanum/A. serratum/A. ternatum/Negundo

mexicanum/Rulac mexicanum - Mexiko, Guatemala; obvykle malý strom, někdy ale vysoký až 23m při průměru kmene 30 - 45cm; mladé větve obvykle růžovofialově ojíňené, hustě ochlupené; listy dlouze řapíkaté, 3četné, lístky řapíčkaté, vejčité nebo kopinatěvejčité nebo eliptické, dlouhé 6 - 14cm, široké 2,5 - 5cm, špičaté, báze tupá, klínovitá nebo zaoblená, pravidelně nebo nepravidelně pilovitá, někdy mělce 3laločná, kromě žilek na horní straně lysé, tmavězelené, spodní strana bledší hustě světle ochlupená až plstnatá, olysává; květy dvoudomé bez okvětních lístků, obvykle růžovofialovočervené, tyčinková květenství melá, kompaktní, pestíková dlouhá do 30cm, štíhlá; křídla délky 2,5 - 3,5cm

- 'Nanum'/'Globosum'/'Nanum Latifolium' - keř větvený již od země, široce vejčitý, vystoupavý, mladé větve zelené, ojíňené; listy menší, lístky nepravidelné, mírně nafouklé, na okraji částečně zubaté

- subsp. negundo - pobřeží Atlantiku po Skalisté hory

- 'Nudum' - mladé větve holé, olivově zelené

- 'Odessanum'/'Aureum Odessanum'/'Californicum Aureum' - silnější strom; výška 8 - 10m; mladé větve hustě bíle ochlupené; listy na plném slunci žluté, při rašení bronzové

- var. orizabense/A. orizabense/Negundo orizabense - Mexiko, Guatemala; strom; výška 6 - 15m; podobný var. mexicanum, ale větve bývají holé; listy méně ochlupené

- 'Parallelum' - slabý růst; nažky paralelní nebo svírají ostrý úhel

- 'Pendulum' - převislé větve

- 'Petiolatum' - keře větvené až k zemi, široce vejčitý, převislý, samičí; mladé větve zelené, ojíňené; listy dlouze řapíkaté dlouhé až 18cm, celková délka listu až 40cm

- 'Pruinosum' - ojíňené větve

- var. pseudo-californicum/'Pseudo-californicum' - obecně označované formy se zelenými nápadně bíle ojíňenými větvemi, nikdy hnědými nebo fialovými; silný vzrůst

- 'Pseudo-crispum' - samičí; mladé větve hnědozelené, na podzim fialově ojíňené; listy spodního páru se na podzim zkadeří a zkrouží

- 'Quinatum' - mladé větve zelené, neojíňené; listy 5tičetné

- 'Rectangulum'/f. rectangulum - nažky svírají pravý nebo tupý úhel

- 'Robustum' - mladé větve na podzim hnědorůžovofialové

- 'Rozineckianum' - strom střední velikosti; mladé větve zelené, hodně bíle ojíňené; listy krátce řapíkaté, lístky téměř okrouhlé

- 'Rubescens' - mladé větve hnědozelené, později fialové, ojíňené; 4 - 6 nejmladších listů na špičce větve načerveanlé, listy téměř celistvé

- 'Rubifolium' - velké listy

- 'Schwerinii' - nízký strom; lístky bíle a růžově pestré

- 'Sensation' - dobře větvený strom; výška do 10m, šířka do 8m; listy středně velké, zelené, na podzim červené; odolný, pomaleji roste

- 'Serotinum' - mladé větve ojíňené a ochlupené

- 'Subintegrilobum' - samičí, vzrůstný; mladé větve zelené, bíle ojíňené; listy bledězelené, lístky téměř celokrajné

- 'Tadeusz Szymanowski' - lístky hodně rozekladné

- var. texanum/subsp. latifolium - Arizona, Texas, Missouri - mladé větve světlé plstnaté; listy 3četné, široce eliptické, v mládí na spodní straně ochlupené, nepravidelně pilovité; plody jemně ochlupené

- 'Variegatum'/'Albo-variegatum'/'Argenteo-cinctum'/'Argenteo-variegatum'/'Argenteo-variegatum Robustum'/'Lombarts'/'Silverleaf'/f. bicolor/f. variegatum - strom výšky 10 - 12m, větve zelené, neojíňené, v mládí slabě ojíňené; lístky jsou široce nepravidelně béžovobíle lemované, v mládí růžovělemované až zcela bílé; kvete v převislých hroznech béžovobílými květy

- 'Versicolor'/'Viridi-marginatum' - strom; výška 12 - 15m; mladé větve zelené, bíle ojíňené; listy jsou velké, lístky tmavězelené, v mládí široce bledězeleně lemované, na slunci jednobarevné, leskle zelené

- var. violaceum/'Violaceum'/'Negundo aceroides subsp. violaceum' - střední USA; strom; výška 15 - 20m; mladé větve hnědozelené, nakonec až fialovočerné, modře ojíňené, holé; listy 3 - 11tičetné, na spodní straně bývají měkce ochlupené; květenství tvoří růžovofialové květy; silný růst

- 'Well's Golden' - žluté listy
- 'White Lightning' - větve modrobílé; podzimní barva listů žlutá
- 'Winter Lightning' - kmínky jasné světležluté

Na pěstování je nenáročný, má raději propustnější půdy.

<https://www.rostliny.net/>